

ORSZÁGOS
VENDEGLŐS SZAKKÖZLÖNY

FOGADÓ

ORSZÁGOS
PINCÉR SZAKKÖZLÖNY

A MAGYAR VENDEGLŐS- ÉS KÁVÉSZIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP
 A SZÉKESFŐVÁROSI VENDEGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROKOK IPARTÁRSULATÁNAK,
 A SZABADKAI SZÁLLODÁSOK, VENDEGLŐSÖK, KÁVÉHÁTZULAJDONOSOK ÉS KOCSMÁROKOK EGYLETE, — AZ ARADI PINCÉR SEGÉLYŰ- ÉS ELHÉLYEZŐ CSMLET
 HIVATALOS LAPJA.

Előfizetés: Egy évre 12 kor. Félévre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.Szerkesztő és lapfuttató:
Flór Győző.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13. sz.

A husellátás újabb problémája.

Néhány héttel ezelőtt a székesfővárosi tanács, engedve a jelentkezett vállalkozóknak, a közgyűlés elé javaslatot akart terjeszteni, hogy úgy, mint a marhavásártéren, járuljon hozzá, hogy a sertésvásártéren is behozható legyen a vásártéri spénztár. Akkor a terv ellen olyan vehemens támadást intéztek a nagyhentesek, hogy falragaszok útján még a fogyasztó közönségére is fellármázták és izgatták a tanács elhatározása ellen. Azt állították ugyanis az amugy is az élelmiszerek folytonos drágulása miatt terjesztendők indokoltan felízgult fogyasztóközönség előtt, hogy a fővárosi tanács eljárásával még jobban fogja drágítani a sertéshúst.

A közönség az ilyesmit igen hamar elhiszi, az izgalom az egész fővárosban mint a futótűz lábrakapott és a fővárosi tanács meghátrált. Nem vitte a tervet a közgyűlés elé. A sertéshús megmaradt a régi drága ár mellett, míböl természetesen a nagyhentesek (nagyvágók) huztak és huznak hasznót.

Hát bizony a kérdést nem szabad a nagyhentesek lármája szerint elbírálni, mert ha az ő csatakiállítás után indul a közönség, akkor a vásárpénztár felállításával ugyan drágább lesz néhány fillérrel a sertéshús, — de a nagyhentesek javára. Váltaképpen azonban nem kell, hogy drágább legyen, hanem megfordítva, a nagyhentesek haszna csökkenne néhány fillérrel — ha ók igazán a közönség érdekeit tartják szem előtt és nem kizárólag a magukét.

A dolog ugyanis így áll. A vásárpénztár igen üdös intézmény, ha kellő hatóság ellenőrzés alatt állhat arra nézve, hogy vissza ne éljen a helyzettel. Mert tényleg visszaélhet. Azt teheti, amit ma 100 más kapitalista (között a nagyvágók is) tesznek a saját zsebének javára. A vásártér kínálatát és kereslet hullámzásának alakulását a tőkepenészek befolyásolják. Ezeknek a szerepét veszi át a vásárpénztár. Vesz és elad, de a kisebb üzletembernek hitelt is nyújt és talán valamivel olcsóbban, mint a nagyvágók. Ezáltal a husellátás nem képezi sok embernek a monopóliumát, hanem képezi a vásárpénztárét, mely a nagy forgalom és kis haszon elvénél fogva még mindig elég szép hasznót zsebelhet. Ha tehát a vásárpénztár olyan szer-

vezettel tudja körülbástyázni, hogy az árak alakulására csak kedvező és nem kedvezőtlen befolyást gyakorolhasson, aka hus ára a máiohoz képest olcsóbb lesz. Igaz az is, hogy az árhullámzások mindig a rendelkezésre álló mennyiségtől függnek, de az árakulást mindazáltal mesterségesen is lehet befolyásolni a fogyasztóközönség kárára. A nagyhentesek bizony nem a közönség érdekeit védik akkor, mikor fellármázzák az ő csatakiállításukkal, hogy t. i. a magisztrátus beakarja hozni a vásárpénztárt a sertésvásáron is, és ezáltal megdrágítja a húst, hanem harcba szólították az izgatott közönséget a saját anyagi érdekeik védelmére, hogy ráijesszenek a tanácsra.

Es meghátrált a tanács. Az öszre hallasztotta a tárgyalást. Most csupán annyit tett, hogy a közgyűlés jóváhagyásának reményében megengedte a vásárpénztárnak, hogy augusztus elséjétől kezdve a sertésvásáron ellássa a bélyegzési szolgálatot. Megállapította a tanács a bélyegzés díját is, amely szerint egy állatnak a bélyegzéséért az eladó is, a vevő is nyolc fillért fizet. A tanács tehát fölemelte a díjat s egy állatnak a bélyegzéséért az eddig fizetett tizenkettő, illetőleg nyolc fillér helyett tizenhat fillért kell majd fizetni.

Hogy ennek a rendelkezésnek mi legyen a célja, azt nem tudjuk, de abban bizonyosak vagyunk, hogy a sertéshús nem lesz olcsóbb, hanem ellenkezőleg valószínű, hogy a nagyhentesek a darabokért fizetendő 8 fillért hozzászárják a hus minden kilójához és nyereket 8—10 és több koronát (a darab sulya szerint) s azután azt fogják mondani a közönségnek, hogy a fővárosi tanács az oka a sertéshús drágulásának. Hát t. magisztrátus, így nem lehet a husellátás problémáját megoldani. Ha már akkor valamit tenni a husárak kedvezőbb alakulása érdekében, akkor találjon módot arra, hogy a magánspekuláció ne legyen jogosítva saját kénye-kedve szerint az árakat egyoldalul megállapítani. Amíg ez az állapot úgy marad, amint eddig volt, a vendéglősök, kocsmárosok és fogyasztó közönség is ráfizetnek a sertéshúsra.

A vendéglősök, kocsmárosok és a nagyközönség pedig igen helyesen fognak cselekedni, ha nem ülnek fel a nagyhenteseknek.

Az idegenforgalom nálunk és a külföldön.

Mikor a nap tíze tükasztóvá teszi a nagyvárosok levegőjét, mindenki, akinek nem is egészen, hanem csak felig-meddig módjában áll, igyekszik ki a városból és felkeres olyan tájakat és vidékeket, ahol a természet szép alkotásaiban gyönyörű élvezetet és pihenést talál. Minél nagyobb a lehetősége valakinek az ilyen igazán érdemes élvezetre, az bármilyen jó hazafi legyen is, (nem csak szobán és íráshán, hanem összes cselekedeteiben) nem marad itthon, hanem megy a külföldre és felkeresi annak szép és kultivált üdülőhelyeit. Emeli a külföld idegenforgalmát. A wörthi tó vidéke, Tirol, a Svájc, a Salzkammergut, a Rajna vidéke, stb. ilyenkor meglehetősen népes a magyar vendégekkel. Vannak időző helyek, melyekre — mondhatni nemzetközi reklámmal — figyelmessé teszik a művelt világot. Vannak azonban olyan külföldi helyek is, amelyekre nézve nem is kell reklám. Elég az enyhébb stílus ismertetése.

A külföldi nép kóborol egyik helyről a másikra. Válogat a hely szépsége és vonzása közt, de megy, lát és gyönyörködik. Külföldi városokban, melyeket a természet bőkezűen áldott meg szépségeivel, vannak különböző címek alatt amolyan idegenforgalmi társaságok, melyek első sorban az anyagilag érdekeltebb alakulnak (fogadósok, vendéglősök, furdótulajdonosok stb.). Ezek, mint igen praktikus emberek kitalálták a módját annak, hogyan és milyen eszközökkel lehet és kell az idegeneket odacsalogtatni, de a kiket azután, ha ott vannak, meg is becslünek. Elkövetnek mindent, hogy jól érezzék magukat és nem igyekeznek rajtuk »eret vágni«, hanem ellenkezőleg arra törekcsenek, hogy az idegenek minél sürűbben jöjjenek és küldjenek másokat is.

Hogy a mi módosabb polgártársaink is bejárják a külföldet és felkeresik annak szép vidékeit és bájait, nem baj, sőt kívánatos is, hogy vegyüljünk a művelt népek közé, ismertessük meg magunkat, de használjuk fel az ilyen nagyon kedvező alkalmat arra, hogy ismertessük fővárosunk, vidéki központi városaink szépségét és kultúráját, az ország természetét szépségeit, amikkel igazán bővelkedünk és amiket büszke

önérzettel említhetünk és ajálhatunk. Amely magyar ember külföldi népek közé vegyül, az legyen egyszerűsödő idegen forgalmista» és tegyen ott is szolgálatot saját hazájának, mivel itthon ilyen intézményes vállalkozás nincs.

Van ugyan nálunk valamelyes idegenforgalmi társaság, de ez ebben a tekintetben roppant balkezes. Nem bír eredményes munkát végezni, mert ehhez a munkához se nem ért, se nem fog hozzá. Tehetetlen. És ebben a társaságban visszatükröződik a mi híres magyar nembánomúságunk, ami átkos maradiságunk. Elszigetelve akarunk élni, noha kultúrmetzsek tartjuk magukat és minden ténykedésünkben azt akarjuk, hogy a külföld ilyenek tekintésen és ösmerjen bennünket.

Ami nálunk idegenforgalom van, az csak bizonyos alkalmasszerűleg jelentkezik. És ilyenkor az idegenek vagy a főváros, vagy a kormány vendégei, vagy pedig annyit kellemetlenkednek nekik, hogy ha nem a pezsgő lelkesítő hatásával távoznak tőlünk, hát bizony úgy mennek el, hogy soha többé nem jönnek közülbük. (Hiszen csak néhány héttel ezelőtt tartóztatták le a mi tapintatos rendőrségünk két idegét, alaplatn, buta gyanu alatt.)

Hát bizony eddig nem igen sokat értettünk az idegenforgalom kultiválásához, de nem is történt ebben az irányban semmi itt vannak a szur fűrdőtelepeink, a főváros budai oldala, melynek hegye-, erdős részein a természet bája mosolyog az emberre; de meg van a nagy hátránya is, hogy t. l. csak fűrdővel, vagy drága pénzen közelíthetők meg, mert nincsenek közlekedési eszközeink, melyeken olcsón odajuthatnánk. Az egyedüli drága fiaker az, mely az ilyen utakra elvisz bennünket.

Egy olyan vasut, mely pl. a budai hegyeket szelne keresztül, igen jóvedelmű vállalat volna, mert a főváros legszegényebb lakosai is szabad idejüket a természet bájos öléin töltönnék el. De a magyar vállalkozási szellem az ő hirneves kapzsítségével csak akkor jelentkezik a fórumon, ha állami vagy városi kedvezményeket kap, hogy a befektetett tőkéje uszora-kamatot jövedelmezzen.

Hogy az idegenforgalom nemcsak kulturális szempontból nagy horderejű, hanem anyagi, gazdasági tekintetben is valóságos áldás, azt a művelt külföld már régen felismerte — és ehhez képest kultiválja, ápolja is. Csak mi magyarok még nem értettük meg eddig. Adján isten, hogy végre-valahára mi is megértsük.

A Szekesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata hivatalos közleményei.

Asz ipartársulat hivatalos helyisége: VIII., Rákóczi-ut 13., II. 20. sz. a. van.

Hivatalos órák: minden hétfőn

szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Jogitanácsot ad az ipartársulat minden tagjának a társulat ügyésze: dr. Waigand József, lakik IX. ker., Üllői-ut 5. — A jogitanácsadás a tagokora néve díjmentes.

Az ipartársulat tagjai minden szakipari-, adó- és illetékügyben, szakbeli utabaigaztásért forduljanak az ipartársulat titkárához.

Az ipartársulat mindenemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” utján közöltetik. — Ugyancsak a pénteki társas összejövetelek sorrendje is ebben a rovatban hozzatnak a társulati tagok tudomására.

Pályázat alapítványi kamatokra. A »Szekesfőv. vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata» pályázatot hirdet ezennel néha: csantavéri Törley József nevére és emlékére az ipartársulatnál keresete és munkára képtelen tagjai segélyezésére tett alapítványi esedékes kamatajára. A pályázati kérvények f. é. július hó 25-ig nyújthatók be a társulatnál, VIII., Rákóczi-ut 13. II. 20. Csakis az ipartársulat tagjai pályázhatnak.

Az elnökség.

Figyelemztetés. (Adókvetés.) A társulat t. tagjait értesitem, hogy a társulat **Fekete Márton** adóügyi szakértő nyerte meg arra, hogy a tagoknak a **most folyó adókvetésben** segítségére legyen, nehogy az üzletik forgalmának meg nem felelő adóval legyenek megterhelve. **A tagoknak a szakértő teljesen díjtalanul áll rendelkezésre.** Hivatalos órát tart minden nap reggel 7—8 óráig az ipartársulat irodájában (Rákóczi-ut 13.). A tagtársak keressék fel a szakértőt **még mielőtt** a kivételbizottság tárgyalja az adójukat, de néhány nappal előbb nézzék meg, terhükre mennyi adót irtak elő.

Janura Károly
elnök.

TÁRSULATI ÉLET.

Budapest. A Budapesti Kávés-Ipartársulat e hó 23-án — csütörtökön d. után — két gyűlést tart. Az első ülés (d. u 4 ó.) tárgya: a választmány előterjesztése a „**Budapesti Kávészüti Alkalmazottak Szakegyesületé-nek**” kérvényére az egyesület elismerése ügyében. A másik gyűlés (d. u 5 órakor) „**Budapesti Kávésök Szövetségének**” alakuló közgyűlése, ily napirenddel: 1. A közgyűlést vezető elnök megválasztása. 2. Az előkészítő bizottság által kidolgozott alapszabály-tervezet tárgyalása. 3. A tisztikar megválasztása 4. Határozás a magyarországi munkaadók országos szövetségébe való belépésügyében. 5. Eszelges indítványok. Mindkét ülés a fővárosi **vidgadóban** lesz.

Szabadka. A „Szabadkai vendéglős és kocsmárosok egyesülete” június 4-én rendkívüli közgyűlést tartott melynek egyetlen pontja: **Grosz Adolf** társulati elnök lemondása volt. A rendkívüli közgyűlés egyhangú lelkesedéssel **Szuvajdzics Obrád** volt elnököt választotta meg.

Zombor. Mint előző számunkban jelezttük, zombori vendéglős szaktársaink a Zombor és Zombor környékére tartozó vendéglős, kávés és kocsmárosok érdekei megvédése céljából ipartársulatot alakítanak. Az alakuló gyűlést e hó 22-én tartják s az előkészítő bizottság a gyűlésre egy a szekesfővárosi vendéglősök-ipartársulatát, mint lapunk szerkesztőségét meghívta.

Sopronmegyében, mint előző lap-számaink említették, a szervezési munkálatok a befejezéshez közelednek. Kapuváron, a megye ötödik járásában **Kudlicska Kálmán** fogadós szaktársunk a napokban fejezi be az előkészítési teendőket. A két utolsó: a **Csepregi és Felsőpulyai** járásokban most kezdik meg a társulati akciót, melynek sikeres befejezése a jövő hó folyamán várható.

Körmend. Vasvármegyében még a mult évben megindult a vendéglősöknek járásonként való szervezkedése, melynek célja az e szakmához tartozókat egy erős testületté tömöríteni. Az első ipartársulata Vasmegyének a sárvári járásban létesült, melyet másodiknak a Körmend és körmendi járási vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata fog követni. A körmendi ipartársulat alakítás munkálatai most folynak s a teendők élen **Ebenspanger Rezső** fogadós és **Gosztolya Imre** kávés szaktársaink állanak.

Közeg sz. kir. város és járásában az ottani vendéglősök és kocsmárosok szintén társulat utján kívánják közserelmeket orvoslani. A közegyi vendéglős-ipartársulat mint előkészítő **Plechl István, Török János, Berkovits János és Baldau Károly** fűrdőzönek.

Muraszombat és járásában szintén mozgalom indult egy a vendéglős-kocsmáros érdekek előbbre vitelét célzó „ipartársulat” létesítésére. A létesítendő előkészítő munkálatokat **Dobray János** fogadós, **Filiszár Ferenc, Halbarth Henrik** és **Turch József** vendéglős szaktársaink most végzik. Az alakuló ülés a jövő hó folyamán tartatik meg.

Győr. A **győri pincér egylet** agilis vezetősége befejezte közel egy éves nagy munkáját, melynek első fontos célja: a főnökök hozzájárulása és támogatásával az egylet ingyenes elhelyező irodájának létesítése volt. Az ingyenes elhelyező, mint előzőleg hírül adtuk, július elsejével kezdte meg működését, és mindjárt, az első nap annyi teendője akadt, hogy azt ugyancsak nagy erőmegfeszítéssel tudta lebonolyítani. A győri ingyenes elhelyező irodát nemcsak a helybeli és a dunántúli munkaadók,

hanem a duna-tiszaközi városokból is tömegesen keresik föl rendelésekkel. Dacára a nagy keresletnek, a rendelkezés az Elhelyező minden irányban pontosan megfelel. Ami ugyan annál inkább is könnyebb feladatot képez, mert a pincérek és a többi üzleti alkalmazottak napról-napra nagyobb számmal lépnek be az egyesületbe. A *Győri pincéregylet* ingyenes elhelyező irodája (Baross-ut 36. é.) aug. 1. után Arany János-utca 22. sz. alatt létezik.

Nyiregyháza. A „nyiregyházi pincérek jobárat asztaltársasága” diszelnökének megválasztotta *Fried* Salamont, a „Kiskoronas” vendéglőst, akinek a diszelnöki oklevelet e hó 1-én nyújtotta át, mely után 60 ter. bankett volt. Itt említjük meg, hogy az Asztaltársaság elnöke nem *Endresz* (mint ez tévesen szedettet) hanem *Ender* Imre volt.

Az orsz. nyúrdi jegylethe ujabban a következők léptek be: *Dávid* Pál Trencsén-Teplic 4000, *May* János Tata Széplak 4000, *Polnisch* Aladár Felső-Hágó 4000, *Schöner* Lajos Karánsebes 600, *Freund* József B. Boglár 600, *Heinrigi* Nándor Budapest 600, *Szűcs* Lajos Balatonfüred 1200, *Ispai*cs György Budapest 2000, *Nyitra* Ferenc Temesvár 1000, *Másit* Frigyes Budapest 2000, *Polák* Manó Kolozsvár 1000, *Cincár* Béla Trencsén-Teplic 2000, *Neubauer* Oszkár Pöstyén 600, *Szedlak* János Medgyes 2000, *Horváthi* Károly Brassó 1000, *Mezey* Jenő Brassó 600, *Steinhardt* Vilmos Poprád 3000, *Kerekes* Ferenc Csikszereza 1000, *Kerekes* János Csikszereza 1000, *Lenk* Lajos Csikszereza 4000, *Baumgarten* Jenő Szepsi-Szt-György 2000, *Kolb* István Szepsi-Szt-György 4000 korona.

Az ember táplálkozása.

IX

Nem fejeztük be a kenyérről szóló közleményünknek anélkül, hogy legalább néhány szóval meg ne emlékezzünk a napjainkban forgalomba került újabb kenyérfajtákról is. A kenyér ugyanis mint táplálószer, a szénhidrát-tartalma élelmiszerek sorába tartozik. Fehérje és víz-tartalma aránylag csekély. Ennek tulajdoníthatjuk, hogy a kenyeret már régóta nem magában, hanem oly eledellel vegyest, sajít, vaj stb.-vel szokás elfogyasztani, oly élelmiszerekkel, melyek fehérjé, vagy zsírt tartalmaznak.

Ha az élelmiszerek készítésének technikáját nézzük, akkor azt látjuk, hogy ma már zsírt, keményítőt és szénhidrátokat könnyű szerrel és nagy mennyiségben, majdnem tiszta állapotban tudunk előállítani és — előállítani is.

Az a társult zsírt könnyen megkaphatjuk tiszta állapotban, ha különböző zsírtartalmú állati anyagokat kiolvasztunk. A keményítő tartalma anyagok keményítő tartalmát a technika a keményítőben és különféle liszt-fajokban tetszés szerinti

tisztaságban tudja előállítani. Az óriási malomipar tisztán így fajta készítmények előállításával foglalkozik és hogy ennek az iparágunk nálunk mily nagy nemzetgazdasági fontossága van, azt nem kell külön hangsúlyoznom. A szénhidrátok másik fontos képviselőjét, a cukrot, ugyancsak gyáriilag állítják elő és a lehetőség szerint az államok ügyelnek arra, hogy ezen fontos cikk gyártása, valamint a hozzá szükséges cukorrépa termelése, mint fontos közgazdasági tényező, a lehetőségig érvényesüljön.

Az a törekvés, hogy az ember szervezetének a fehérje szükséglete kielégítő, tanított meg már az ősembert a vadászatra, majd kapcsolatosan a földművelésre vagy akár ettől függetlenül is, az állattenyésztésre.

Később az állatországból származó élelmiszerek folytonos drágulása, a növényvilágból származó helyettesítőket értékesítésére sarkalta az emberiséget.

A protein fehérnye anyagoknál is hasonló törekvések látunk, miket éppen mai napig igyekeznek kihasználni. Az első illyfajta kísérletek közé tartozik a *büvelyesekből készült kenyér*. Ennek protein tartalma, mint a különböző kenyérfajok összetételét feltüntető táblázatból láthatjuk, meghaladja a 10%-ot: de mivel azok az anyagok, (bab és borsóliszt) melyekből készül, aránylag drágák, fontosabb szerepe csak kivételesen bőséges termelési viszonyok között lehetne. Újabb időben Plasmon, Tropon és Aleuronat néven három készítmény kerül forgalomba.

Az Aleuronat-lisztből készült kenyéren 30% fehérje van, ezért teljesen minden kenyéren és az elsőrendűek közé tartozik.

A második ilyen fajta készítmény a Fickler tanár bonni készítménye: a Tropon. Fehérje tartalma 90%: mely felülmúlja az Aleuronat lisztet is. Harmadik ilyen fajta a Plasmon; mely tisztán fehérjét tartalmaz.

Lássuk, miben rejlik az ilyen fajta készítmények fontossága. Első helyen meg kell említenem, hogy cukorbetegnek részére igazán pótolhatatlan szerepe van. A cukorbeteg szervezet nem érkezhethet úgy mint az egészséges, nem égeti el egészen szénhidrátos és vizz, hanem tetemes részét azokból kiválasztja.

Csepreghy Gyula

KÜLÖNFELE KÖZLEMENYEK.

Évközépben. Elérkeztünk a legfontosabb hónap: az év közepét jelző július 1-ig. A fontos hónap elejével mi is fölírjuk tisztelt előfizetőinket, azokat, akik *reggelben* vannak hátralekban és azokat is, akiknek előfizetésük *július 1-én* és a mostani számmal jrt le, hogy rendelkezni sziveskedjenek s elmaradt előfizetésüket az előzőleg már kapott utalványon küldjék be postafordulával.

Akiknek előfizetésük most jrt le, azok-

nak jelen számmal postautalványt mellékelünk.

Hátralekös és most lejáratos előfizetőink jóindulatába ajánljuk ezen kérelmünket, amit annál inkább is kérünk teljesíteni, mert a lapnak szinten súlyos kötelességei vannak. Előfizetési pénzek e címre: „Fogadó” kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 13. küldendők.

Partárusati jubileum. A „Budai vendéglősök és kocsmárosok partárusata”, — mely 1883-ban alakult meg, e hó 22-én ünnepli fennállásának huszonötödik évfordulóját. Az ünnepélyt megelőzőleg délelőtt 9 órakor a II. kerületi Szent Anna-templomban mise és tíz órakor a budai „Vigadó”-ban disz-közlés lesz. — Az partárusati költség program a következő:

A „Budai Vendéglősök Partárusata” 1908. július hó 22-én, szerdán, d. u. 5 órakor a Schiller-fele hársfa vendéglőben (Hűvösvölgyben) katoná zenevel egybeköltött 25 éves fennállási jubileumot rendez.

A zenét katonazene szolgáltatta. Belépődíj nincs. Az ünnepély programja: d. e. 9 órakor mise a II. ker. vizivárosi Szt-Anna templomban. Tíz órakor disz-ülés a budai vigadó termében, evel kapcsolatban villás reggeli a budai vigadó vendéglőben. A d. u. program során, Reimprecht Alajos egyleti tag ez alkalommal egy új jubileumi indulót írt, mely először kerül műsorra; ezenkívül „Borgyonygöke (keringő)” és a „Vig kocsmárosok” (francia lengyelke) című ismert jó zenedarabjai is elő fognak adni.

Pont 9 órakor fog a jubileumi induló görög kivilágítás mellett előadásra kerülni. — A jubileumi induló zongorára az ünnepély estéjén I. koronáert kapható, s a tiszta jövedelem az egylet javára fordítatik.

Hymen hírek. *Egyed* György, a debreceni vasuti vendéglőnek huzamos időn át volt főpincérek, eljegyezve *Lepák* Julikát Asztélyról. — *Goszonyi* Feenc zalaegerszegi főpincér, eljegyezve *Csaszár* F-né vendéglősnét Zalaegerszegen. — *Pity* Mihály f. városi (budai) vendéglős szakértanok *Sze* seryi Katalin kisasszonyt eljegyezve Budapestén.

A zeszedő emeléséről szóló törvényjavaslatot a magyar képviselőház szerencsésen téli alá hozta és a minimálisan 25 millióra becsült bevételi többletet biztosította az államkincstárnak, de egyelőre csak a papíron, mert a törvény csak akkor lesz végrehajtható, ha Ausztriában is hasonló módon emelik a zeszedőt. Odaát a sögereknl azonban nincs olyan szerencsése a pénzügyi kormányának, mint nálunk. Az osztrák képviselőház ugyanis nem fogadta el a zeszedő emeléséről szóló törvényjavaslatot, ami 50 millió haszonnak az elvesztését jelenti.

Szegény Arad. Az alföldnek ezen egyébként nevezetes városát még ez a mondat teszi nevezetessé: Arad, maradt! — Ami bizony baj, ebben a mostani

„meleg” korszakban, amikor mindenki előre, haladásra törekszik, nem pedig hátrafelé, mikéntlen Arad, a maradásnak ez a dicső városa cselekszi. Hogy miként? . . . Ime az eset — Arad városának valamelyik „gőzölögő” gondolkodó szenátora kisírtotta, hogy az adóalanyok nagy tömegeiből, épen a leghalásabbak: a pezsgő és kártyaadók hiányzanak. Fogta hát magát és azt indítványozta, hogy a város veszen ki a pezsgőre litérenként egy koronát, a kártyák csomagjára pedig 50 fillért. A város pénzügyi bizottsága ugyan ellenzte ezt a holdvilágos tervet, de nem úgy a tanács, mely azt egész lelekkel és szívvel karolta föl, sőt még is toldotta és pedig úgy, hogy a kártyán kívül a pezsgőre nem litérenként, hanem üvegenként kívánja a koronákat, de megakarja adoztatni a sört is, hekló-litérenként 2–2 koronával. Hogy pedig mennyire komolyan (és nem trefán) veszi ezt az aberritikus tervet a nemes magisztrácia: az bizonyítja, hogy Arad törv. hatósági bizottsága a múlt héten közgyűlésileg foglalkozott az esettel. — Meg kell jegyeznünk (s Arad szégyen-ségét) ez a megjegyzés fogja megpecsételni), hogy hasonló határozatot már Nagyvárad s utóbb Miskolc, (ez a jó-komagságáról ismert város) is hozott és a miniszterium el is utasította mind a kettőt, felebezés folytán, amiből Arad, ha egy kissé a kornak komolyabb szemléhez kívánna simulni, tanúságot vonhatott volna le. Ugyáltsunk azonban, Arad a másik nevezetessége: a maradás elvezetését fel. . . Arad városának sok vendéglős-köcsmáros és kávé-s polgárát mi ezen a reájuk nézve semmiként se előnyös terv megvalósulásától, mitse feltjük. Elég erős alapokon mozgó szervezetségük van arra, hogy az ille-tékes helyen való folszólással — esetleg — ezt az ahdaciaakra valló tervet megtudják akadályozni.

Magyar gazdák az új bortörvény mellett. A borkereskedők akciója az új bortörvény javaslat ellen, megszülette maga reakcióját. A gazda-egyesületek ugyanis mozgalmat indítottak arra nézve, hogy tömeges kerényekkel bírják rá a kormányt, hogy ne engedjen bizonyos érdekkörök (borkereskedők) nyomásának, hanem tartsa fenn a borvédelmi rendelkezéseket az új tervhezben úgy, amint a javaslatba beállított. Hivatkoz-nak arra is, hogy ha Ausztria szigorú intézkedéseket vesz fel az ő törvényében a bor védelmére, akkor Magyarország nem kodifikálhat enyhébb rendelkezéseket. És egy huzam, mint általában a szigorítás fenntartására irányuló törekvésekben igazuk van a gazdáknak. Ne is engedjenek ebből, mert másképpen a régi hamisítások egészen új kiadásban fognak folytatódni.

Boykottált német élalpok. Mult számunkban megenlítettük, hogy a kormány által kitiltott „Simplicissimus” a magyarságot a földig legyalázza, hála

fejében, a sok magyar előfizetőért. Ugyan-így eszedekelt a Wienben (Bécsben) megjelenő „Die Muskete” című elclap is, amely a bécsi hodolók közé beállított magyarokat *szembetszőknek* karika-turázza ki. Ez az ugyancsak nagy számú magyar előfizetővel rendelkező pimasz lap is a „Simplicissimus” sorsára került. Minden magyar kávé-s, aki csak tudomást szerzett ez újabb szemtelenségről, kiküszöbölté üzetleiből. A kaszinók ugyancsak ekként jártak el. Azon kávé-s szak-társaink, akik az esetről még nem érte-sültek, sziveskedjenek figyelembe venni ezt az eljárást, annak szem előtt tartásá-val, hogy a magyarságunk iránt való ezen kötelesség teljesítésével — a maguk javára is hasznos munkát végezünk.

A „zalai állapotok”-hoz. (Levél Göcsejből.) Egy talpraesetten gondolkodó gőceji köcsmáros szakúrnunk írja ezt a levelet, amihez — szerintünk — semmiféle kommentár se szükséges. Szól pedig ez a levél a következőképpen:

M. tisztelt szerkesztőség! Ugyáltsunk, Fogadó lapunk otthon van mindenütt, — ahol köc-máros ember van; Zalában is. Ahol a viszonyok — ránk vonatkozólag — épen úgy *fősenek*, amint azt a múlt hó közepén megjelent szá-mában írta. Hiszem, hogy a nálunk, Göcsejben divó állapotokat szintén úgy ösmeri; melyek ugyancsak furcsa formában tüntetik föl az „illetékes” élénközött, — mit ezt a lapok szok-ja mondani itt pl. a mi közönségünkől nem messze levő Alsóvidéken, olyan világ létezik, hogy a kávésnak éjjel pont 12 órakor be kell esnie. Ha nem cselekszi az, az ajtónál álló bakter másnap viszi — a szolgábról elé. A mi ugyan még hagyján volna. De van itten két másik köcsma, melyek azzal, hogy 1—1, mond: *egy-egy* szobájuk van beszálló vendég számára — éjjeli 2—3 óráig is nyitva tarthat-nak. Hát én a 2-berkesztőség, ezt a furcsa okot jogot nem értem. Mert vagy rendes fogadó egy üzet, (mint az ottani „Korona”) melynek az idegen forgalom stb. révén megengedhető a későbbben való zárás, vagy nem az; mely esetben az ilyen kivételes szabályoknak semmi helye sincsen. Azonban, ezek a gőceji kapta-rára szaró állapotok nemcsak itt és Lendván, hanem a megye területein mindenütt így rit-tanak. S ez az állapot, ez a „záras” baj csak az egyik kisebb rész képezi a vendéglős-ér-dekekre lépten-nyomon ütköző bajoknak. Az, hogy a különböző városi és megyei hatóság a jogos: — engedély, üzletnyitási érdekében járó vagy folszóaló vendéglős-köcsmáros szak-embereket kuttyába se veszi, — itt már föl se tünk. Mivelhog mi — „Zalában” vagyunk. Ne miltóztassék elfeledni m. t. szerkesztőség, hogy ugyancsak Zalában fekszik Hévíz is, a Csobánk — Tátika — Szigligeti hegyek is és egy nagy darab Balaton a híres Tihanyján. Amikor ezeket az idegen forgalomtól teljesen távol tartott helyeket látjuk: nem-e gondolhatunk arra, hogy a hal fejtől bűdösödik, vagyis, hogy valamely városnak, megyének és országnak olyan a fejlődése, amilyen a — vezetésé. Szíveslves köszönettel — az önök jó ösmerőse: a gőceji köcsmáros.

Uj szakszervezet. A szociális alapon szervezett kávészegédek szakszervezetéből kivált pinócekné, „Budapesti kávéházi alkalmazottak szakegyesülete” címmel új egyesülett alakítottak, melynek alap-szabályait — mint azt lapunk jelezte — a helyügymiszter jóváhagyta. Az új pinóce egyesület e hó 10-én tartotta alakuló közgyűlését. Az új egyeslet célja minden *politikától menten*: a helyköz-

vetítés megkönnyebbitése, a tagok művelő-dése, apinócekné gazdasági és szellemi érde-keinek átpótlása. Az új egyesület tisztí-ka-rába beválasztották: *Vigh István* elnök és *Klauber József* pénztárnoknak.

A Szalvató-víz balesete A Szalvató-tó ásványvizet, melynek apadó forrásá-ról és így a viznek mesterségesen való gyarapításáról már régen beszél a mende-monda, — megint baleset érte. Meg-hamisították a víz raktárosságát bíró Herceg Testv. kereskedők s miután ötvenöt ezer üvegen tuladtak, szépen megszöktek, amint ezt a napilapok meg-írták. A tanulás ebből ránk, vendég-lősökre az, hogy a kétes osztrákhírű «Krondorfi» vízzel együtt a Szalvatót is törüljük a rendelési listáról. Van elég jó asztali vizünk, mint pl. a Kris-tály, Csillaghegyi sat., melyeknek jóhír-nevét és minőségét még az ellenség is csak dicsérheti.

Járásbíró szállodás. Egy körmendi jókedélyű köcsmáros szakúrnunk kezdte így a beszédjét. — Eddig Körmen-dről ez a nóta járta: Egy tanár Körmenden — szerelmes lett menten — az még nem baj. . . Most új nóta fogunk kapni, ami valószínűleg ekként szól majd: Egy bíró Körmenden — szállodás lett menten. . . De trefa, ami trefa: itt komoly dolgokról van szó. Az a szó-ban forgó bíró, *Sárffy* Károly körmendi járásbíró, tényleg építetett a körmendi vasuti állomásnál szemben egy csinos emeletes házát és állítólag — szállodá-nak és vendéglőnek. Az üzlet nem a járásbíró, hanem a felesége vagy a leánya névén lenne, természetesen azon esetben, ha italmérés engedélyt nyer-ne, amibe — mint értesülünk — nehézsé-gek lűtköznek, miután a rendes szám-be van telve. Ugyancsak e miatt az épület befejezése is szünetel — nem tudván bizonynyal a fogadós-jelölt járás-bíró, hogy nyer-e engedélyt vagy se. — A Körmenden most alakuló vendéglős-ipartársulat vezetőségének, legyen rá figyelem, hogy a járásbíró fogadója min-dig is befejezetlen maradjon.

Siófok. A Balaton partján, mint lassan-lassan minden Erdélyben furdón, kivi-ról az élet. A közönség, különösen Sió-fokon, a szép magyar Ostendén, sere-gestül lepi el az ismert kellemes ut-és tereket. A *Várady Gyula* furdóberlő igazgatása alatt lévő Telpi fogadóknak a július elején kiadott furdói jegyzék kimutatása szerint 1528-an szálltak meg, ami a balatoni furdókra az előzőknél is szűz szezonot látszik jelenteni.

Királyból — köcsmáros. Nem való-ságos király, csak alkirály, de végered-ményében mégis csak király volt *Inger* Szolman, és pedig valahol az afrikai Szomálországban, ahonnan pár évvel ezelőtt Bihar megyébe került, ahol meg-telepedni vágyott. Hogy mint és hogyan sikerült neki a letelepedési vágyak, nem tudjuk; de tény az, hogy Biharban

többször jutott összeállításba a hatósággal, közben királyt is sértett, míg végül — beleuna van a sok hányásvetésbe, — kocsmai nyitáért folyamodott, amit azonban az ottani pénzügyigazgatóság — hivatkossá a »főlis szám« okra, nem engedélyezett. A Szolimán exöfőlesegének ez a valósággal megtörtént esete pedig mind csak azt bizonyítja, hogy a kocsmáros-vendéglős ipar még sem lehet a legutolsó; — (ami-kor annak elnyeréséért még volt királyok is versenyében...)

Zene záróra. Budapestben 1909 jan. 1-től mindazon kávéházakban, melyek erkölcsileg kifogás alá nem esnek, éjjeli három óráig zenélhetnek. A szabályrendelet a főkapitányságon most dolgoznak. Az engedélyért a vendéglősök is folyamodhatnak. Lassan-lassan mégis világvárosiasodunk.

Éjjeli harangszó. Berinben, a »Rantencranz« fogadó tulajdonosának sok kellemetlenséget okozott, hogy a szomszédos Szent György templomban éjjel is harangoznak, mi miatt sok vendége elmaradt. Fogadós szakтарыunk úgy akart a bajon segíteni, hogy az evangélikus egyházközségnek felfelajánlott négy száz márká évi járulékot, hogy nemüljön el az éjjeli harangszó. Az egyházközség nem fogadta el az ajánlatot, s így pörre került a dolog. A bíróság úgy ítélte, hogy *éjjel tilos a harangzás*, mert zavarja az emberek nyugalmát. A berlini bírók ebben nagyon igazak volt.

»Művészársaság«-ok — tingli-tangli... Amikor a fővárosi tingli-tangliknak, kabaréknak, sat. ilyen orfeumtársaságoknak a teli napja befellegzik; megindul a — művészársaságok vándorlása. A különféle tingli-tanglikból kikerülő *művészek* ugyanis, miután 3—4 szál nagy truppot csinálnak, így nevezik el magukat, s e szépen hangzó társasági cím-és nevekkel ellátva harangoznak be a vidéki vendéglősöknek, ugyanily nagy hangu program-plakátokon hirdetve jövetelüket is. Akik várnak rájuk, rendszerint becsapodnak. Így mint pl. a győri Hajó fogadó derek gazdája, Bereky Lajos szakтарыunk, akit *Frida Tabori* azaz: *Tabori Frida, Szántó Gáspár, Vince Zsigmond és Palásthy Sándor* (aláírva a budapesti bonboniere kabaré tagja v. operanékes v. titkár sat. sat.) mint »művészársaság« kért föl, hogy nála előadást tarthassanak. Együttel beküldtek egy csomó plakátot és Bereky fogadót még arra is kérték, hogy az ottani lapokban is közöljön hirdetéseket. Mikor pedig minden meg volt s az eladás napja is elérkezett, a »művészársaság« — tudatában lévén bizonyára, hogy a győri műveltebb igények kielégítésére ők ugyancsak tingli-tangli, — szépen cserébe hagyta a magát tekintélyes kiadá-ba vert fogadót és a — publikumot. Bereky fogadós szakтарыunk az érdekelteknek ezután is különösen figyelmébe ajánlja a fenti jövenyi »művésze«-társaságot.

Adóügyben. Elfőzetőinkhez. Azon t. helybeli előfőzetőink, akik adókönyvüket három évre visszamenőleg megakarkják vizsgáltatni, forduljanak a szerkesztőségünkben működő szakértőhöz. A könyv (3 évre) személyesen hozható vagy postán küldendő be és 4 korona csatlolando az eljárásfejében.

Lászlóadás, kezizadás és hónallizadás ellen legelőször az amerikai recept szerint készült *Sudorán*. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izadás elleni szélkenel, a poroskát eldugítja vagy összebuzza; hanem az epidémiasztát bebiztosítván, az okot győztítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. Bekelés után az izadás és az esetleg penetrans szag azonnal elmúlik. Készít: *Molnár János* gyógyszerész, Szombathelyen. Ára 1 kor. 20 fill. — Kapható a készítőnél; 1 kor. 40 fill. előleges beküldésnél. Bermetve szállítja, valamint Török József ut. gyógyszerüzében és a »Nádor« gyógyszerüzében, Budapestben.

Grünfeld Miksa hurokra került. A vendéglősök, kocsmárosok egyik réme, a sok italmérséi üzlet tulajdonosa, a 40 filléres bor és 12 filléres nő nagymestere, hurokra került. Az ellene tett fejlejtetések folytán hitelezési csalás miatt vizsgálói fogságba helyezték. A fejlejtető közt van a Steinfeld sörgyár és több pálinkagyáros. A tisztességtelen verseny tehát az egyszer megboszultatta magát. Azt tette ugyanis a híres Grünfeld, hogy összes üzleteit apósa nevére iratta.

Hol rendelünk halat? Olesó Kaviar és friss halorrás. Szál testvérek főüzlete hal-és nő nagykereskedő kávé Orsován. Szállit: 80, 90, 120 kor.-ért, harscál 90—140 kor.-ért, kecség és lokot 240—280 kor.-ért 109 kg-ent. Friss, nagyzemű kaviar Kijóva 24—28 kor. Orsován, orosz kávé és ulánvét mellett. A haloldalmunk gondosan kosárban, jég és számalgyékénybe csomagoltatnak. Telefon: Interurban Orsova 30. (4—5)

KONYHAMŰVESZET.

Rovatvezető: Lakomás Pál

Rák-leves.

30 drb rákot megmosunk kéfével s hűsleben kőnényággal és petrezselyemzöldjével megfőzzük. Ha a rák megfőtt, a fark és ollókból kiszedjük a húst, vizgázza, hogy egészbe maradjon; a többi részét hégástól együtt mozsárban törjük és vajban pároljuk. Ezután egy kanál lisztet meghintjük, vajban megpároljuk, ráklével főresztjük, főforraljuk, finom fátol-szítán átiszűrjük és ismetelt forrás után pirított zsemlyeszeletekkel és a rák húsalával föltalaljuk.

Töltött uborka.

Előétel

Néhány közepéagságu uborkát meghámozunk, kettévágunk és sószívben megfőzzük; ha megfőtt, kihűtjük, egy kanál segítségével kiszedjük a belet, ezután a következő töleteket készítjük el. — Egy drb sültet apróra összevágunk és zsirban apróra vágott vöröshagymá pirítunk s a vágott húst egy kanál rizs, só és törött borssal, bele téve párolni hagyjuk, majd egy kanál levest ráöntve, jól felforraljuk. Most megtöltjük a főt

uborkát s végével kifelé egy kerek táiba rakjuk; tejfóllel leöntve és teteljebe zsemlyemorzást hintve, a sütőbe tesszük, felőrág sütjük és melegen föltalaljuk.

Borjucomb fősőlt-nyelvel.

A borjucombot tisztára megmosunk és beszőzzük; a füstölt-nyelvet darabokra fölvágjuk, a combot megszurkáljuk s a részekbe a nyelvet bedugdosunk; egy lábasba zsirt, vöröshagymát, citromhejat teszünk, a combot belehelyezük, öntünk rá hort és vizet, letakarjuk és két óráig lassan sülni hagyjuk. Közbe többször megforgatjuk, zsirral megöntözözzük, vagdalt kaprot és tejfólt ráteve megpirítjuk s e mártással a felszelt combot tálalás-kor leöntjük.

Csereznye duzma (felfajt)

Negy kanál irós-vajat tojas sárgájával összekeverünk és két tebe áztatott zsemlyét, melyet előbb a tejből kicsavarunk és szítán átörünk — teszünk bele. Ezután 8 evőkanál törött cukrot, kevés törött fahaját, egy üveg csereznyét, melynek magját előbb kiszedjük — adunk hozzá, mindezt jól összekeverjük és végül 12 tojas habbá vert fehérjét könnyedén bele habarjuk, egy kikenet pléhformába helyezük és a sütőben megsütjük.

Az új bortörvény-javaslat.

(Folytatás*)

10. § Tilos a mustot vagy bort olyan borvidékre, községre vagy bortermelő helyre, ugyszintén olyan szőlőfajta utaló jelzéssel vagy elnevezéssel hozni forgalomba, amely nem felel meg az illető must vagy bor tényleges származásának, illetőleg annak a szőlőfajta-nak, amelyből a bor szüretett.

Amennyiben a forgalomba hozó a származást igazolni nem tudja, e tekintetben való szakvéleményadásra a 49. §-ban említett borvizsgáló szak-értő bizottságok illetekesek.

A hazai borvidékek beosztásának megállapítása rendeleti úton történik.

11. § Különböző borvidékek, községekben vagy bortermelő helyeken termelt vagy különféle szőlőfajtákból szürt mustok vagy borok összehasítás esetén, az összehasítás mellett, illetőleg bor, — a tokaji borvidék kivételével (18. §) — azon borvidék, község vagy bortermelő hely, illetőleg azon szőlőfajta megjelölése mellett hozható forgalomba, amely borvidék, község vagy bortermelő hely, illetőleg szőlőfajta jellegének a must vagy bor tényleg megfelel.

Külföldi bort vagy olyan összehasításított bort, melyben 25%-nál több külföldi bor van, tilos hazai termés bor gyantán forgalomba hozni.

12. § Ahol a jelen törvényben forgalombahozatálról van szó, ez alatt nemcsak az áru eladását, hanem annak

*) L. a „Fogadó“ 12. számát.

viszteher mellett vagy viszteher nélkül történt bármily elidegenítését, továbbá az erre irányuló hirdetés, ajánlás vagy bármely más kinalatot, ugyszint annak közvetítését is érteni kell.

13. §. Mindazon pincékben, prés-házakban, erjesztő vagy más helyiségekben, amelyek üzletszerű eladásra szánt must, bor, gyümölcsbor, pezsgő vagy habzbor készítésére, kezelésére, raktározására vagy forgalombahozatalára szolgálnak, a törvény azon rendelkezéseit, melyek az illető italok előállításánál és kezelésénél megengedett és tiltott eljárásokra, továbbá a raktározásra és forgalombahozatalra, valamint az ézen törvényben megállapított büntetésekre vonatkoznak, nyomtatásban, a rendeleti uton megállapítandó feltételek szerint, szembeöltő helyen és könnyen olvashatóan állandóan kifüggesztve tartandók.

Az e célra szolgáló nyomtatványokat a földmivélségi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán ügyben bocsátja az illetők rendelkezésére. Ezen nyomtatványok minden községben a község-házánál is nyilvánosan kifüggesztendők.

14. §. Mindenki, aki a bornak nyagyan, vagyis egyszerre legalább 50 liter mennyiségben való adás-vételével üzletszerűen foglalkozik, köteles a rendeleti uton megállapított szabályok és minta szerinti olyan bor-könyvet vezetni, amely az ő üzleti forgalmát pontosan feltünteti.

E bor-könyvet minden borvétel és boreladás az arra vonatkozó adatokkal együtt esetről-esetre, tételesen pontosan bejegyzendő s az egyes tételek megfelelő okmányokkal igazolandók.

Mindenki, aki ilyen bor-könyvet vezetni köteles, tartozik azt, valamint az abban foglalt bejegyzésekre vonatkozó okmányokat, a 52 §-ban felsorolt hatóságoknak valamint a 60 §-szerint az ellenőrzésre kiküldendő közlegeknek kiánvatnukra átviszsgálás s a jelen törvény alapján folytatott kihágás ügyben felhasználandó adatok összeállítására, illetőleg kijegyzése végett bármikor rendelkezésekre bocsátani.

Ezek az adatok kizárólag csak a rendőri büntető eljárás céljaira használhatók fel s egyébként hivatalos titkot képeznek.

II. Fejezet. A tokaji borokra vonatkozó különleges rendelkezések.

15. §. A tokaji borvidéken termelt borok különlegességének megóvása végett — az I. fejezetben foglaltakon kívül — még a 16—28. §-okban foglalt kivételek rendelkezések tételnek.

16. §. A tokaji borvidék egész területén akár hegyi, akár síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőben termelt must cukrozása tilos.

17. §. «Tokajia», «szamorodnia», «hegyaljai» vagy általában a tokaji borvidékre vagy ezen borvidékre tartozó valamely községre vagy bortermő helyre

utaló énevezés alatt csak olyan bort szabad forgalomba hozni, amely kizárólag a tokaji borvidék területén fekvő szőlőben termelt.

18. §. A tokaji borvidéken hegyi szőlőben termelt bort csakis ugyan-ezen borvidéken s ugyancsak hegyi szőlőben termelt musttal vagy borral szabad összeházásítani; ellenben tilos ezen bort más hazai borvidékről vagy külföldről származó vagy pedig olyan musttal vagy borral összeházásítani, amely ugyan a tokaji borvidékbe tartozó községek határában, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) homoktalajú szőlőben termelt.

A törvény végrehajtásával megbízott miniszterek felhatalmazatnak, hogy a tokaji borvidék területéről kivitt tokaji bornak más borvidéki borral való házásítását, a tokaji borvidék területén kívül fekvő helyeken rendeleti uton megengedjék, de az ilyen összeházásított bort «tokajia», «hegyaljai», «szamorodnia» vagy általában a tokaji borvidékre vagy ezen borvidékre tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló énevezés alatt tilos forgalomba hozni.

A tokaji borvidékbeli bornak más borvidéki borral való házásítása a tokaji borvidék területén semmi esetre sem engedhető meg.

19. §. A tokaji borvidéken hegyi szőlőben termelt bor seprőjére vagy törkölyére más borvidéken vagy a a tokaji borvidékbe tartozó községek határában ugyan, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőben termelt mustot vagy bort felönteni tilos.

20. §. A tokaji borvidékre, illetőleg az ebbe beosztott községek határába más borvidékről származó akár hazai, akár külföldi bort, csakis az ottani helyi fogyasztás céljaira és csak a földmivélségi miniszter által felhatalmazott hivatalos közlegek engedélyével szabad bevinni, illetőleg ott raktáron tartani.

Ezen rendelkezés betartásáért a nyilvános közlekedési vállalatokat és a postainstézetet — a 27. és 54. §-okban foglalt kötelezettségeken kívül — felelősség nem terheli.

Beviteli engedély csak olyan egyéneknek adható, akik a jelen törvénybe vagy az ennek életbelépte előtt hatályban volt 1893. XXIII. t. c.-be ütköző kihágás miatt jogerősen elítélve nem voltak és csak olyan mennyiség bevitelére, amely az engedélyt kéro saját házi szükségletének fedezésére vagy saját üzleti helyiségeben való kímérésre, illetőleg ottani kis mértékben való elárúsításra szükséges s az illetoek ebbeli egy évi szükségletét nem haladja meg.

Az engedély megadását tartozik az illeto hivatalos közleg egyidejüleg közölni az illetoek borellenőrző bizottsággal

(61. §.) s a 60. §-ban említett hatóság közlegkel is.

Az e tárgyban hozott határozatok ellen mind a fel, mind a borellenőrző bizottság, illetoleg a 60 §-ban említett hatóság közleg jogosítva van 3 nap alatt a 52. §-ban megjelölt másodfoku hatósághoz, ennek határozata ellen pedig a földmivélségi miniszterhez fellebbezni.

A 7. §-ban említett s a tokaji borvidék területén levő győzgerszertárakban árusított győzborok beviteléhez, amennyiben ezek palackozva és közvetlenül az illeto győzgerszertárba vitetnek és csak az ottani helyi szükséglet fedezésére szolgálnak, beviteli engedély nem szükséges.

21. §. A tokaji borvidékre behoított idegen bort a tokaji borvidéken termelt bortól elkülvontve, sőt a borkereskedőnek egész külön pincében kell tartania. Az idegen bort tartalmazó hordónak olyan jelzéssel kell ellátva lennie, mely az illeto bor származását világosan feltünteti.

22. §. A 20. § értelmében a tokaji borvidékre bevitt idegen bort s annak hol történt elhelyezését köteles az, akinek részére érkezett — a beviteli engedély felmutatása mellett — azonnal bejelenteni a községi eljároságnak.

Az eljároság; erről nyilvántartást tartozik vezetni.

(Folyt. köv.)

ÜZLETI HIREINK.

Figyelmeztetés. Azon előfizetőinket, kik a «Fogadó» a megjelenés utáni rendes időben meg nem kapják, kérjük, miszerint sziveskedjenek a kiadóhivatalt egy levelező-lapon értesíteni.

Győrött a hosszú-utcai Heberling Ferenc-fele vendéglőt *Kertész Imre* kapui vendéglős örök áron megvette. *Kertész* szaktársunk az újabb üzletét szeptember 1-én fogja átvenni.

Trobitsh János előnyösen ösmert városi vendéglős szaktársunk, *Gleichenberg-fürdőn* átvette a *Mailand fogadó* éttermet.

Turcsányi Samu vendéglője. A fővárosi Batory-fele kávéháznak hosszú időn át ismert főpincére, *Turcsányi Samu*, a pápai vasuti vendéglő bérletét elnyerte. *Turcsányi* szaktársunk a szép üzletet október 1-én veszi át saját kezelésébe. Sok szerencsét!

Eker György fővárosi vendéglős szaktársunk, ugyanitt a *Dob-utca 106.* sz. alatt levő *Krauzla-fele vendéglőt* e hó elejéül átvette.

Szombathelyen a *Szell Kálmán* kávéházat tulajdonosa, *Kopfensteiner Gyula* újból átvette.

Papp Ferenc, *Budapest* az *István-ut 59.* sz. alatti volt *Küffer-fele vendéglőt* megvette, melyet saját kezelésébe a m. hó folyamán vett át.

Scheidl Antal, hegykői nagyvendéglős Répceszemerén a közbirtokosság tulajdonát képező nagyvendéglőt megvette. Scheidl szaktársunk ez újabb üzletét ez év végével veszi át saját tulajdonába.

Eder Ferenc Budapesten a VI. Főthi-ut 23. sz. alatti Eisinger-fele vendéglőt e hó elejével saját kezelésébe vette át.

Hank János, a komáromi vasut vendéglő új gazdája, üzletét július hó közepével saját kezelésébe átvette. Sok szerencsés!

Lugoson, az allomás mellett **Biletz Béla** ismert marzsinai vendéglős szaktársunk egy modern szállodát rendezett be. A mai kor igényeinek megfelelő és minden kényelemmel ellátott új fogadót Biletz szaktársunk Hungária címen nyitotta meg.

Csicsery Lajos fővárosi vendéglős szaktársunk, a III. (Ó-budán) Határ-utca 2. sz. alatt levő vendéglőt átvette, melyet saját kezelésébe a m. hó elején vett át.

Hörvath János, volt lövői vendéglős szaktársunk a sopronmegyei Hidegségen a nagyvendéglőt átvette.

Dobray János szaktársunk a muraszombati Korona fogadó tulajdonosa, üzletét egy emeletre építteti. Az új üzletnek 18 vendégszobája, elégszám kávéháza és éttermei lesznek. Az építkezés és berendezés ez év végével nyer befejezést.

Krebsz János Budapesten, a IV. Váci-utca 86. sz. alatti Somogyi-fele vendéglőt kibérelte s azt új berendezéssel június elejével nyitotta meg.

Kligatás. Mosonszentjánoson a Mayer fele vendéglőt **Kelemen Rezső** szaktársunk nem mint vendéglős, mint ezt multkor tévesen írtuk, hanem mint üzletvezető-főpincér vette át.

Cipóth Ferenc vendéglője. Nagyváradon a Pannonia fogadó éttermet, **Cipóth Ferenc**, az üzletnek kosszabb időn át volt kedvelt vezetője átvette. Cipóth szaktársunk üzletét az ottani elite publikum szívesen és nagy számmal látogatta.

Meszárovs Péter előnyösen ösmert fővárosi vendéglős Budapesten, a IX. Liliom-utca 9. sz. alatti Weisinger-fele vendéglőt e hó elejével átvette.

Örszentpéteren a Bucsy-fele nagyvendéglőt nem Jambrics I. mint előző számunkban tévesen közöltük, hanem **Jandrisits István** vette meg. Jandrisits szaktársunk a jövővi üzletet a m. hó közepével vette át.

Gazda Mihály, ismert Röck Szilárd-utcai vendéglős Budapesten, a Dob-utca 92. sz. alatti Prohászka-fele vendéglőt átvette. Az új gazda ez újabb üzletét június 28-án nyitotta meg.

Csida István, Vasban is volt ismert főpincér, még m. év utolján átvette, **Sarródon** (Sopron m.) a nagyvendéglőt.

Marzsinán, Biletz Béla szaktársunk vasuti vendéglőjét ifj. **Pangél József** megvette s azt saját kezelésébe e hó elejével vette át.

Üzlet átvételek. Budapesten a Szentkirályi és József-utcák sarkán levő Maron-fele vendéglőt **Steidl** Eistach megvette s azt újonnan berendezve július 1-én nyitotta meg — **Gyukánovics** Frifanna a IX. ker. Lónyay-utca 7. sz. alatti vendéglőt átvette s azt ünnepélyesen július 12-én nyitotta meg.

Kampits Gyula, a sopronmegyei Pényn, a közbirtokosság tulajdonát képező nagyvendéglőt még március elejével saját kezelésébe vette át.

Kávéház vétel. Győrött az Adria kávéházat **Fleischhacker** Samu megvette. Az új tulajdonos üzletét egész újan renoválva a mult hó közepével nyitotta meg.

Keresetnek I. olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett címek hollétét, kártársi szívesből, a megadott óhajokkal egy lev. lapon közöljék.

Van szerencsém fölkeráni azon t. vendéglős és pincér urakat, akik **Ehman** Lajos hollétéről tudomással bírnak — szíveskedjenek pár sorban értesíteni. A szíves fölvilágosítást előre is köszönöm! Jelezzen ki: Özs. **Szpetko** Józsefné, Nagyvárad, Bethlen-utca 32. sz.

Endrődi Kálmán, Pétóházián a tulajdonát képező «Csali-csárda» vendéglőt ápr. elejével saját kezelésébe vette át.

Muraszombaton, mint előzőleg jeleztük, **Turch József** a nagykiterjedésű és több épülettel rendelkező vendéglőt örökaron megvette. Turch szaktársunk üzletét, 2 vendégszobával s egy tágas és csinos saletellivel bővítette ki.

Családi öröm **Balázs Endrét**, a Nyiregyházi Pincér-Asztaltársaság tükárát derék neij egy egészséges fia bábvál ajándékozta meg. Az új szülött Vilmosnak lett elkeresztelve.

Bendekovics Pál ismert fővárosi főpincér szaktársunk Letenyén (Zalám.) a nagyvendéglőt a m. hó elejével átvette.

Nyiregyházan a m. hó 11-én nyitotta meg újból **Fried** Salamon szaktársunk az újból épített és modern szisztemben berendezett éttermeit. A jó konyha és italokkal rendelkező vendéglőt az ottani publikum szívesen látogatta.

Helyváltozások. — Győrött a vasuti vendéglő I. II. oszt. éttermébe **Dénes** Miklós mellett **Németh** Balázs és **Kováts** József éh. állást foglaltak. **Bleyer** Jenő Nagyváradon a Széchenyi fogadó fop. állását töltötte be. **Stemmer** Ferenc Szegeden, az Európa fogadó zsofalop. állását tölti be. **Máriavölgy-fürdőn** **Balogh** József főpincér mellett **Kováts** József és **Vajtkó** Emánuel segédp. állást nyertek. **Albert** Jenő Csákyánban a nagyvendéglő fop. állását foglalta el. Szegeden a vasuti vendéglő fop. állását. **Petrakóvs** S. helyét. **Táti** Antal éthordó nyerte el. Győrött a Hajo fogadó sórcsarnoka fop. állását **Lenzser** Rudolf foglalta el. Az Adria kávéház fop. állását **Reissmüller** Pál tölti be. A Lloyd vígadó kávéház fop. állását **Simony Péter** (nem **Elő** mint tévesen

hottak) foglalta el. **Zipsz** Ágoston Igón a Tatra kávéház fop. állását töltötte be. **Szabó** Mihály Kőbányán a Korona kávéház fop. állását foglalta el. **Teesón** a Molnár Korona fogadóban **Hajdu** Hugó éh. állást nyert. **Nyiregyháza** (B. E. tartósa). **Bárta-fürdőn** a Hungaria vendéglőben **Bremer** Sándor és **Fischbein** Adolf éh. állást nyertek.

Hirdetmény.

A **Győri pincér-egylet** vezetősége tudatja a szakmabeli érdekeltséggel, miszerint: az Egylet

Ingenyes elhelyező irodáját Arany Janos-utca 22. (ideiglenesen Baross-utca 36. sz.) megnyitotta.

Az iroda elhelyez minden szállodai, vendéglői és kávéházi szakmához tartozó, férfi és női alkalmazottakat. **A rendes egyleti tagok elhelyezése ingyenes!**

A nem egyleti tagok, női- és stb. segédalkalmazottak elhelyezése ugyan-csak díjtalan és csupán csak a fölmerülő irodai költségeket, — levél, távirati díj, — tartoznak megteríteni, ugyint a r. tagok.

A »Győri pincér-egylet« tisztelttel fölhojja az egész ország vendéglőseit, de különösen a dunántúli: Sopron, Vas, Zala, Veszprém, Komárom, stb. megyék fogadóit, vendéglőseit és kávéházait az ingyenes elhelyező támogatására. Tehát rendeléseket bárholra, illetve bárholban elfogad és azokat a legnagyobb pontossággal eszközösi.

Elhelyezett csak egyleti tag nyerhet, miért is az elhelyezésért jelentkezők tartoznak az egyletbe belépni.

Tagdíjak:

I. oszt. fő- és fizelepincér 3 kor., II. oszt. éttermi, kávéházi-segédek, szakács, cukrász, kávéfőző és I-ső szállodai kapus 2 kor., III. oszt. borliu, kávélegény, csapos és szállodai bérszolgá 1 kor. 20 fill.

Szöbéli rendelések és jelenkezések részére a **hivatalos órák** d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig tartanak. **Vasar- és ünnepnapokon** d. e. 10—12-ig.

Levél és sürgönyeim: **Pincér-egylet Győr.**

Kelt Győr, 1908 június hó.

Dénes Miklós

jegyző.

László József

elnök.

EGYRŐL-MÁSROL.

A majom tábornok*)

— A régi jóvilágból. —

Ez is Rábaközben, a régi forspontok világbán történt. Akkor — beszélte a mai világnak egy derék jó kocsmáros — amikor a magyar földön német volt az ur, amikor mindenki forsponton utazott, még a viceipán kisebbik fia is. De azért, tette hozzá, elmelázva, mégis jobb világ volt az elmindkire, mint a mai.

*) Munkái az 1908-iki „Vendéglősök Napjáról”-ból.

Az abszolutizmus idejében s talán még azután is, jó darabig, az állami, megyei vagy katonai főemberek, ha a hivatali körökben tartozók közt szét akartak tekinteni, forsponton utaztak, vagyis a városok és községek a rendes celponit tartoztak szállítani az utast. Aki szállított vagy szállította a pasast, ezért a munkájáért nem kapott semmit. Az tehát, akire a forspont esett, nem szívesen teljesítette azt a potya-köteles-séget.

Kapuvárra, Rábaköznek egyik fővárosába, egy szép, szelid sugaras ősz napon magas személység: tábornok érkezett, aki a nagyvendéglőbe szállt. s a fogadónak nyomban kiadta a rendelkezést, hogy holnap Pápra kíván menni, tehát szíveskedjen intézkedni. A fogadós intézkedett is, minek következtében másnap reggel Lófi Jóska, híres fiakerese Kapuvárnak, a fogadó elé állított. Meg kell jegyezni, hogy Lófi Jóskaát világotlított és sok dolgot ismerő embernek tartották, (legalább ő maga ezt úgy hirdette).

Lófi Jóska hintájába tehát beszállt a tábornok — Lófi Jóska nagy amulatára — és elforspontoztak. Mikor az első és második községet is elhagyták, a folyton hátra-hátra néző és mosolygó kocsis egyszerre csak fogta az ostornyelét, a közepén és — ksi, ksi — ksi, ksi! elkezdte az ostornyel végével bőködni a tábornokot és nevetett hozzá nyagokat.

A tábornok meglepetve nézett és az első pillanatban azt hitte, hogy a kocsis hirtelen megbolondult. Mikor pedig Lófi a ksi, ksi, meg a böködést újra kezdte, is elkezdte leszedegetni az égi hatalmasságokat: — Hej, tu verfluchter, tu Himmelsakrament, Krucifix! stb. Közben kardot rántott s a Lófi komo hátt elkezdte kardlapozni.

Mikor aztán Lófi Jóska haza »forspontozott, megkérdézi a nagyfogadós: »Na, Jóska, hogy sikerült az ut? — Hogyan!? — szolt Lófi és elkezdett habotálni úgy, hogy alig jutott szóhoz. Hát én még olyan jól sose mulattam, mint azon a majmon! Én őt az ostornyelvel bököttem, ő meg engem a kardjával porolt az egész uton... »Mitesináltál, te marha! — képedt el a fogadós. Tudod-e ki volt, akit vittél; — egy hatalmas tábornok! — Istennilya volt az, majom volt! — szolt rendíthetetlen nyugalommal és nagy nevetés kíséretében, Lófi Jóska.

A históriának pedig az a komolyabb magyarázata, hogy Lófi Jóskaék még sohasé volt szerencsés tábornokok, de egy alkalommal Bécsben (ahova szintén forspontilag került föl) egy mutatványos bódében, tábornoki ruhába öltözött majmot látott, akin a publikum ugyan-acsak nagyon jól mulatott. Azt hitte tehát szentül, hogy ez a mostani forspont-utasa szintén ilyen majom, nem pedig tábornok volt.

A gyomiklósi fogadós és

a „kristály”-szűrő.

A gyergyószentmiklósi (jó hosszu szó...) Fehérló fogadó gazdája: Mayer Vilmos, a m. hó folyamán a csáktornyai vasúti vendéglős: Herczeg Sándorhoz, a »Krisztály-borszűrő» főitalózához ezeket a sorokat intézte:

Tisztelet kollega ur! — A »Fogadó» utóbbi számában az »Egyről-Másról» rovatban meglegpetve olvastam a b. »Krisztály-borszűrő» és ráam is vonatkozó sorokat. (Hogy a manó vigye a mi Fogadókat) — hát az mindent megvde!... Én ugyanis egy ösmérős kártársamnak — az az igen báta mögött, (Csikban, beszéltem el az esetet, úgy amint történt, ami, hogy melyekön jutott el a Fogadóközhöz. Az azonban szent igaz, hogy én a legzavarsóbb borból csináltam pénzt és ezt csak az őn szép találmanának köszönhetem. Fogadja ezúttal is elismerésem. — Kollegiális üdvözléte: Mayer Vilmos szállodás Gyószentmiklós.

A Simplicissimus meg — Schönfeld gazda.

A Budapesti Hírlap a mult héten megírta, hogy: »egyes — bár igen kis számú vidéki városokban még mindig látható a belügyminiszter által kiíltott »Simplicissimus», így Szombathelyen a Kovács fele kávéházban, ami a hazailias közönség körében nagy megüt-közést kelt» — Schönfeld, az egyik kávék gazda, erre állítolag így fakadt ki: —

— Hát még mit nem akarnak! Az Elite kávéház foglalta magának az egész elite publikumot, a Hungaria kávéház a sok jó kereskedő vendéget, az Ung és Posch-fele kávéházak a mulató ifjúságot, a tífusz meg az ezenkívül megmaradt vendégeket kergette el és az a budapesti újság most azt az egy-két szót »Simplicissimust» olvasó katonatisztet is el akarja vinni! — hát majd — boronázok ...

NYILT-TÉR.

Elismerő levél.

Csáktornyáról Herczeg Sándor ur bor-szűrőjét nagyon ajánlalom Körmeud. 1908. január 10-én.

Ebenspanger Rezső
Korona szállodás.

Bérbeadó szálloda.

Tuladonai, nagy kereskedelmi, határszéli városban, (megyei székhely) az egyik - - - forgalmasabb ponton lévő - - -

szálloda

8 szobával, étteremmel, sör- és bor-csarnokkal, nagy udvarral sat. hozzá-tartozóval — tulajdonosváltozás miatt bérbeadó (esetleg örökön eladó). A szálloda 16 szobára bővíthető. Komoly érdeklődőknek felvilágosítást nyújt a »Fogadó» kiadóhivatala :—2

Szerkesztői üzenetek.

Azon előfizetőink, aki hozzánk nézett levelreket felelet-nem kaptak, a megfelelő választ jein rovatokban találhatják. A sereik. úzenetekben csak előfizetőinknek válaszolunk.

Több kérdézőkösdő vendéglősnek. Az alkalmazottak biztosításáról szót 1907. évi XIX. t. c. szerint a vasut és hajó-vendéglősök kivételével, a többi vendéglős baleset ellen nem köteles az alkalmazottait biztosítani, tehát az illetékes kerületi munkásbiztosító-pénztárnál baleset-re nem, hanem csak a betegség esotére tartozik bejelenteni. Ez utóbbi bejelentést július 15-én után két példányban kell az illető pénztárhoz benyújtani. A nyomtatványokat a pénztár díjmentesen adja. Mi azonban azt tanácsolunk, hogy a vendéglősök biztosítsák alkalmazottaikat önkéntes biztosítás útján baleset ellen is. Az ezért fizetendő díj igen csekély lesz, mert a veszélyesség is csekély. Lehet azonban az is, hogy olyan vendéglős tulajdonosait, kik üzletük világitására gőzfeljesztő-apparátust tartanak, kötelezzenek a baleset-biztosításra; ez a kötelezettség azonban eddig nincs elrendelve, a ki tehát baleset ellen nem akar biztosítani, egyelőre nem köteles.

Többeknek — (Torma ügyben). Azon t. vendéglős szaktársainkat, akik a lapunkban hirdette torma ügyében reklámláltak, értesítjük, hogy a szállító Kemény torma-készlete teljesen elfogyott. A rendelések nem teljesítésének ez magyarázata.

L-y F. és M.-a K. Hus és paprika ügyben, azok ügyben, szi-ak és csapok ügyében levélük vételével intézkedünk. Szállítás azonnal történt. — Győri előfizető. A p-dugókat a gyárak, ahonnan a pészó vagy, szolták v-szaváltani. Más vállalkozó, aki ívesvilágításra, nem ösmertünk. — Sörnyör. Nézzon föl e rovatunk homlokára, hol ez nagyon kiírva: — Névtelen levelek nem vétetnek figyelembe! — Sz. I. Epe jes. Mult b. kérését — minden irányban — készséggel teljesítettük Üdv! — H. L. Szalnok. Ezzel a perpatvaros ügyvel, mint tudni mőtözt, már többször foglalkoztunk. Ha még a most beküldött is leközölök, a közönség a dolgot éppen az ellenkezőjét kezdte hinni. Merthogy még a jóból is megárt a sok. Egyebekben, üdvözlötünk. — G. S-né Arad. A kérdézet cím mellett forduljon Bock Ferenc vendéglős urhoz Fonyódtban. — H. I. Debrecen. Nemes tettektér — szives köszönet. Hasolnókat esledek minél több esetben kérünk. Üdv! — V Gy. Menyháza. A korrigálandó ügyet levágtuk. Szives üdv! — Z. Gy. Lendov. Korrigált, kívánt tájékozással küldtünk. — B. B. Lugos. Szives tudósításért szives köszönet és — köszönet! — F. B. Falu. Meses. Dr. Gyenes Manó ügyvéd lakicme: ípmes, V., Alkotmány-utca 23. Beküld. előf. szives köszönet és — üdv!

Eladó vendéglő

Tapolcán (Zalamegye) 50 év óta fennálló jóforgalmu beszálló vendéglő, szép kertteliség, tekepálya és villanyvilágításal, berendezéssel eladó. Bővebbet

KOVÁCS GYÖRGY-né
vendéglősnél
TAPOLCÁN.

BOR

Vendéglős és kocsmáros uraknak 1907. évi termést zamatos csongrádi siller bort 100 literen felül mennyiségben 45 koronáért szállít hektoliterenként utánvételt mellett Bagossy József pincegazdasága, Csongrád. 3-4